

Regen op komst

Analyse van Henk: warme lucht stijgt op boven de landmassa's en daalt neer boven de oceanen, om dan weer terug te keren als landwind uit een westelijke richting. Welke richting dat zal zijn hangt af van hoe de gebieden zich verplaatsen en hoe ze groeien en krimpen. Ga ik uit van de normale beweging in ons gebied – van ZW naar NO – dan zou het later op de middag een ZW wind worden. "Zuidwest – regennest" is de molenaarswijsheid dan en dat klopt ook nu weer, want we zien een occlusiefrent én een warmtefront naderen. De matige wind trekt aan tot 3 Bft in de loop van de middag.

Het KNMI vindt er dit van: *vanochtend is de zon nog hier en daar te zien en in het noorden en oosten valt zeer lokaal een lichte bui. In de loop van de dag wordt de bewolking van het westen uit dikker en vanaf de tweede helft van de middag is er met name in het westen en noorden kans op wat lichte (mot)regen. De maximumtemperatuur ligt rond 21°C. Er staat een overwegend matige westenwind, in het noorden is de wind noordwestelijk. In de loop van de middag en avond draait de wind naar het zuidwesten*

Vragen over het huiswerk

Lezen H12: vanaf 12.5.2 tot eind

1. Welke zeilvoering gaan we vandaag toepassen, belast en onbelast?
2. Wat is de gemiddelde snelheid van een pelsteen en waarom?
3. Wat is bijhouden en wat is uitlichten van de steen?
4. Hoe heten de kerven in de maalstenen?
5. Welke veiligheden MOET je in acht nemen tijdens luien en afschieten van zakken?
6. Wat is goed: een rijke looper en een arme ligger, een arme looper en een rijke ligger, of alleen een arme looper? Of is er zelfs nog een andere 'arm/rijk' combinatie die je op de molen zou willen?
7. Kerven en uitslagen – wat is van steen gemaakt: de kerf of de uitslag?
8. Een stelling: "Je kunt prima zonder jager aan je looper". Bespreek de stelling in de groep.
9. Wie was Cornelis Corneliszoon van Uitgeest?
10. Wat zijn teerlingen? Hoeveel zijn er bij een standaardmolen nodig en zijn ze allemaal even hoog? Geef de verschillen aan en wat is meestal de richting t.o.v. het kompas.
11. Hoe zitten de kruisplaten aan elkaar vast?
12. Wat is het verschil tussen een windkoppel en een kruihaspel met vier spaken?
13. Waar zit de 'schotel' bij een binnenkruier?
14. Wat is een ojief en waar is-ie voor?
15. Wat wordt bedoeld met "met genoeg" en "cum laude"?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H12 vanaf 12.5.2 tot eind

1. Welke zeilvoering gaan we vandaag toepassen, belast en onbelast?
Vandaag op de Wilhelmina waar me het maalkoppel uit elkaar gaan halen en schoonmaken. De Wilhelmina heeft ook al geen zeilen. Op de Grootte Polder zou waarschijnlijk alles ervoor moeten om te kunnen malen, en dat zal pas tegen het eind van de middag misschien lukken. Slingeren kan op de GP al met vier halfjes.
2. Wat is de gemiddelde snelheid van een pelsteen en waarom?
De gemiddelde snelheid ligt op 150 tot 180 omwentelingen per minuut. Dat is heel snel: 3 keer per seconde draait de steen rond. Dat is zo om wervelingen op te wekken zodat de gerst omhoog geblazen wordt tussen pelblik en snel draaiende steen. De "schillen" komen er dan mooi af. Bij een nog hogere snelheid kan de steen letterlijk uit elkaar worden getrokken, bij een lagere snelheid lukt het schillen niet.
3. Wat is bijhouden en wat is uitlichten van de steen?
Bijhouden: we laten de steen ietsje zakken zodat hij zwaarder draait. Uitlichten: we hijsen de steen iets op zodat hij lichter draait.
4. Hoe heten de kerven in de maalstenen?
We noemen dit het bilsel, uitslag of scherpsel.
5. Welke veiligheidsmaatregelen MOET je in acht nemen tijdens luieren en afschieten van zakken?
Zoals je verleden week zag gaan sommige zakken alvast zelf maar naar beneden. Dat is levensgevaarlijk, je zult zo'n zak meel op je hoofd krijgen.. Dus: blijf uit de buurt van de luiken, en uit de valbaan van de zakken. En geen bezoekers tenzij onder toezicht en op een veilige plek.
6. Wat is goed: een rijke looper en een arme ligger, een arme looper en een rijke ligger, of alleen een arme looper? Of is er zelfs nog een andere 'arm/rijk' combinatie die je op de molen zou willen?

De 'rijkheid' van een steen is relatief ten opzichte van een goed gebilde steen. In het cursusmateriaal word daar aardig mee gehannest en werkt men zo te lezen met 2 referenties door elkaar heen: soms neemt men de goed gebilde steen als uitgangspunt, soms twee platte stenen. Een goed gebilde looper heeft in het midden wat minder steen en aan de randen dus wat meer. Een goed gebilde ligger is vrijwel vlak. Denk maar aan een bolhoed als je een sterk overdreven weergave van looper (de bol) en ligger (de rand) wilt onthouden. Als je de (foute) situatie van twee platte stenen als referentiepunt neemt dan zou alleen de looper 'arm' moeten zijn.

7. Kerven en uitslagen – wat is van steen gemaakt: de kerf of de uitslag?
De kerf is van steen gemaakt, de uitslag is van lucht gemaakt.

8. Een stelling: "Je kunt prima zonder jager aan je looper". Bespreek de stelling in de groep.
De jager is een meestal van leer gemaakt flapje wat aan de looper is bevestigd en wat het meel over de meelring naar de naar de uitloop jaagt. Zonder jager loopt het meel niet goed weg. Je zou dan de kuip steeds uit elkaar moeten halen en schoonmaken... Nu hoef je dat minder vaak (pas op: minder vaak, niet nooit!) te doen.
9. Wie was Cornelis Corneliszoon van Uitgeest?
Op het eind van de 16e eeuw construeerde Cornelis Cornelisz. van Uitgeest de eerste molen die op windkracht hout kon zagen. Tot dan toe geschiedde dit in Nederland met handkracht, een tijdrovend en onmenselijk zwaar werk.
10. Wat zijn teerlingen? Hoeveel zijn er bij een standaardmolen nodig en zijn ze allemaal even hoog? Geef de verschillen aan en wat is meestal de richting t.o.v. het kompas.
Teerlingen zijn gemetselde stiepen, meestal in N – Z hoog en O – W laag richting. Ze zijn niet even hoog. Het verschil in hoogte is ongeveer gelijk aan de dikte van de kruisplaten.
11. Hoe zitten de kruisplaten aan elkaar vast?
Kruisplaten zitten niet aan elkaar vast en liggen los op de zonneblokken op de teerlingen. Ze worden op hun plaats gehouden door de standaardklauw, die over de kruisplaten heen valt. Eventueel worden de kruisplaten voorzien van verdikkingen of wiggen om te zorgen dat de standaard geen zijdelingse bewegingen kan maken.
12. Wat is het verschil tussen een windkoppel en een kruihaspel met vier spaken?
De plaatsing van de 'spaken': bij een kruihaspel liggen deze in hetzelfde vlak, bij een windkoppel liggen ze in twee verschillende vlakken. Bij een windkoppel zou je kunnen zeggen dat er maar 2 'spaken' zijn, die aan elkaar voorbij zijn gestoken.
13. Waar zit de 'schotel' bij een binnenkruier?
De schotel is een pen met dwarspen (kruisvormig) die door de kruikram wordt gestoken om een (schakel van) de doodketting te borgen.
14. Wat is een ojief en waar is-ie voor?
Zie ook de lesbrief van 21 december 2012. Waar een balk aan weer en wind is blootgesteld is hij vaak rond gemaakt. Zo kan het water er makkelijker aflopen en voorkomen we inrottende koppen. We kennen twee hoofdvormen: het ojief (een ronding naar binnen) en een duveljager of duivejager (een ronding naar buiten). Merk op dat het bij een ojief gaat om een S-vorm en niet om een letterlijke cirkel.
15. Wat wordt bedoeld met "voldoende", "met genoeg" en "cum laude"?
Dat zijn toevoegingen die men gebruikt voor academische graden. Gewoon ("voldoende") slagen is al een prestatie, gaat het heel mooi dan krijg je een graad "met genoeg" en de besten slagen met een *cum laude* graad. Ik ben na 5 jaar studie aan de Royal Holloway University (Universiteit van Londen) deze week (13 juli) *cum laude* geslaagd. Officieel ben ik nu "Master of Science in the field of Information Security (with distinction)". *Ik ben zo groots als n oape mit zeuven steerten!* Gebak dus!

